

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносити: в Австрії:

на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 долярів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
лярів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 долярів або 10 руб.
Поодинокі число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і зіра руска“. — З Русланових поштів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в пасса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки.

„Здичілість рускої молодежи шкільної“.

(□) В році 1893, отже перед дев'ятьма-
цятьма роками, появили ся у видаванні тоді мі-
сячнику „Правда“ (за місяць лютець) замітки
п. н. „Здичілість рускої молодежи шкільної“,
в котрих вказано, як страшно московські
проводирі деморалізують і усувають нашу мо-
лодіж, доводять її до справжньої здичіло-
сти, і тим способом нищать будучину руско-
го народу. Сі замітки не втратили і по нині-
шній день своєї ваги і значіння і тому не бу-
де лишнім, коли частину сих заміток прига-
даємо на сім місці.

Автор сих заміток писав між иншим
ось що:

„Ми вже не раз згадували про ту мо-
ральну гниль, яка ширить ся поміж рускою
суспільністю, захоплюючи мало-помалу що
раз дальші верстви її, розточуючи наче гни-
лий рак руский організм і вказували на ко-
нечну потребу, щоби сей боляк заздалегідь
вирізати і випечти, поки ще не затроїв усього
організму. Ми звертали бачність нашої су-
спільності на розсадники сеї гнилини мораль-
ної, як звідтам ішла систематична деморалі-
зація в руску суспільність і вказували на не-
безпечність для здорового розвитку руского
народу. Однак декому здавалось ті явища
надто спорадичними, щоби можна в тім ба-
чити яку небезпечність для рускої суспільно-
сти, а тим менше для краю або держави. Тим-
часом останні літа показали, як широко і гли-
боко кинулась та гнилина, що она захопила
не тільки значну частину так званої
інтелігенції рускої, але проникнула навіть по-
між селянство і міщанство. Нехтоване, зне-
вага і нівечене всего, що своє, рідне, руске,

негація всякої позитивної роботи, безнастан-
не розбуджуване невдоволення, підтримуване
розстрою на кождім полі — отсе прояви, які
що раз яскравіше і видатніше виступають
посеред рускої суспільності.

„Ми бачили прояви сего розстрою ру-
ської суспільності на різних зборах і вічах так
званих всенародних, як они замість поважної
наради переміняли ся в хаос здичілої товпи
і на довго дискредитували значіння і повагу
таких зборів і віч. Однак нині не про се по-
ведемо річ, а звернемо бачність на найбільше
загрожене місце вашого організму, руску мо-
лодіж, позаяк і будучина наша буде така, як
буде вихована молодіж“.

„І в сій справі ми вже не один раз ви-
словили свої думки, не раз вказували, як зга-
дані вгорі прояви розстрою ширять поміж ру-
ською молодіжкою деякі учителі а навіть ка-
техити, прийнявши на себе ролю апостолів
розстрою; ми згадували, як ся деструкція
проявила ся на ювілейнім торжестві „Акаде-
мического Кружка“ і показала овоч, вище-
каний таким „Кружком“ і віденською „Бу-
ковиною“; ми споминали нераз, до чого ве-
дуть нашу молодіж такі інституції як „На-
родный Дом“ і „Ставропольський Інститут“.
Однак і в тім, здавалось декому, нема нічо-
го так небезпечного, і в тім добачав дехто
лише хвилеві і випадкові прояви, але се овоч
систематично веденого в напрямі деструкти-
вним виховання московського, котре зводить
нашу молодіж на бездорожжя, на край пропа-
сти, що загрожує будучину рускої суспіль-
ності.“

Відтак наводять автор приклади сеї зди-
чілості, до якої московські проводирі і о-
пікуни довели молодіж виховувану по москво-
фільських бурсах і в „Акад. Кружку“ (на місці
котрого нині повстав „Друг“), як то учени-

ки обплывували портрети Шевченка або ви-
колювали очі, як виписували в задачах ци-
вільні вдумки про поета, як при нагоді кон-
цертів в честь Шевченка обходжених Русина-
ми в салі „Народ. Дому“ підчас співу „Ще
не вмерла Україна“ викрикували по корита-
рах „адохла Україна“, як підчас обходу юві-
лею папи Льва XIII. викрикували „popeat! Ва-
силіяни! Тучапи! і т. п.“ А свої замітки кін-
чить автор знаменними словами:

„Се система виховання, вихо-
вання ведучого до здичілості і
деструкції рускої суспільно-
сти.“

Таку систему впровадили московські
проводирі, підкопуючи серед молодіжи пре-
данність католическої Церкви, любов до своєї рідної
мови і народності і до всего, що дороге ко-
ждому щирому Русинowi. Плоди сеї системи
бачимо наглядно, бо она видала всяких Гуди-
мів, Сандовичів, Ілечків, Цимбалів, Бендасю-
ків і т. п. Ся система впровадила в селян-
ські і міщанські верстви (не кажучи вже про
т. зв. інтелігенцію) справжню гангрену, що
затроєє весь наш народний організм.

До таких вислідів довели частину нашої
молодежи, довели частину нашого селянства
і міщанства і т. зв. інтелігенції московські
проводирі і агітатори і амарнували тим
способом чимало найспосібніших одиниць,
чимало народного капіталу, котрий ужатий
відповідно, міг би значно причинитись до ро-
звитку і поступу руского народу.

Гляньмож тепер на другий бік медалю,
як знов на другу і то велику частину нашої
молодежи впливають крайні або таки прямо
розкладові, анархічні живля. З того часу, як
утворило ся у нас радикальне сторонництво,
котре зовсім явно признало ся до соціалісти-
чної програми та проголосило релігію прива-

тною справою а в дійсности зовсім її вичер-
кнуло, (а минуло тому вже більш як два-
цять літ), почав ся також шкідливий вплив
на молодіж, котра остала вірною своїй
рідній мові і своїй народності. Радикальні,
соціалістичні і анархістичні брошури, летучі
листки, автографовані часописи і відозви, ко-
трі голосять цинічним способом безвіра і роз-
стрій суспільний, тайні товариства основані
на таких підвалинах і засадах, до котрих
втягає ся не тільки університетська, але гі-
мназійна та семінарійна молодіж — отсе
все обчислене на підорвані посеред великої
частини молодіжи всякої віри і етики, пова-
жання для всякої влади, починаючи від ро-
дительської і учительської, а кінчаючи церков-
ною і державною, а на впоєне в неї як най-
грубших почувань.

Плоди такого більш як двадцятилітнього
посіву бачили ми вже наглядно. Досить при-
гадати тут таких героїв як Крат, Донцов (ре-
ферат на знесені богословського відділу і на-
уки релігії в школах), Мирослава Січинського
і т. п., досить вказати на брошуру про подію
12. цвітня видану М. Лозинським, а опису-
вану і розповсюджувану в підмогуюче на-
родно-демократ. часописі і членів „Народ. Ко-
митету“, досить нагадати про цілу безліч ста-
тій в „Землі і Волі“, „Гром. Голосі“, „Народ.
Слові“ „Свободі“ і „Ділі“, не згадуючи вже
про автографовані відозви і часописи втикані
в руки шкільній молодіжці, як виявило ся,
навіть по бурсах, — все те довело до таких
наслідків, які проявили ся в наміреній, але
ударемненій маніфестації вторішній з нагоди
12. цвітня, а сего року знов з нагоди само-
убийства Чорній.

Сі маніфестації страйкові дійшли до не-
чуваної крайности в перемиській гімназії, де
наслідком того застановлено науку і переве-

І. Потапенко.

Баба вмішала ся.

Переклад **

(Конець).

Якеж у тебе діло до Псюка? Ось пер-
ший раз чую, що в тебе водять ся якісь ді-
ла з Псюком, промовив Антін з певним по-
дражненням.

— Ну, кажіть! Мало що не сусіди, а не
можу мати діла! Діл, скільки хочете. Відома
річ, діло просте, господарське... Не в свати бу-
ду кликати Псюка!..

— Що таке? В які свати?

— Та я так... В які... На язык попа-
ло... Так підємо, чи ні?

— Йди сам, коли хочеш, а я не піду!
Якимсь трагічним голосом промовив Антін і
бистро завернув з поворотом до хати.

— „Ага, подумав Данило, — отже я та-
ки вгадав.“

Антін пішов до хати, зняв свиту, сів за
стіл і задумав ся глибоко-глубоко... Перша
невдача при практичній переведенню наміру
сильно збентежила его і всю в душі его пе-
ревернула до гори дном. Однак не минуло
і п'ять минут, як він стягнув ся, схопив шапку
і навіть без свити вибіг на двір. Данила не
було. „Ага, я так і знав“, сказав він тихцем:
але сего вже не буде. Ти побіг збирати сва-
тів! Та не буде того, не буде!

І він на раз почув у своїй груді нена-
висть до Данила, до свого рідного сина, з я-
ким вже жив сердечно. Ніколи в життю не
відчував він нічого подібного, а тепер... Ось
що може зробити нечиста сила, коли вибере
своїм оруддям бабу!

Антін майже бігцем пустив ся через се-
ло. Він знав, які були найблизші приятелі
Данила, і що, певно, они, а не хто инший,
будуть в него сватами. Се — Марко Цибуля
і Северин Голенищенко. Голенищенко жив
близше, — до него й побіг Антін.

І дійсно, біля хати Голенищенка, мало
що не при самім порозі, він дигнав Да-
нила.

— Ти кудя? — спитав его з заду.

Данило обернув ся і трохи змішав ся.

— А, батько! Гм!.. Ви прецінь у хату
пішли!..

— Та ні, ти куди йдеш? допитував ся
Антін.

— Я, та я так собі... Тут одна орудка
була до Северина... Але тепер, як ми вже з
вами стрівули ся, то підємо вже разом
домів.

— То й підєм!

Они оба завернули назад та пішли до-
мів. Они йшли разом і всю дорогу вперто
молчали. Коли прийшли на подвір'я, сіли на
присі в невеличкім віддалено оден від дру-
гого і також віддавали ся глибокому мовча-
ню. Богато міг би сказати під сю хвилю Ан-

тін Данилови і дуже багато хотів би виявити
Данило Антонови, але що саме сказали би
оден другому, про се нема у нас ніяких ві-
сток, тому що они нічого не сказали.

Ось Антін підняв ся і пішов на тік, де
стояла бочка з водою. В него явило ся при-
родне в таку горячу хвилю бажанє, випити
склянку води. І ось почув він за собою кро-
ки Данила. Виявило ся, що і Данилови води
захотіло ся. Зайшов Данило до телятника,
щоби поглянути на недавно уроджене телятко
і Данило за ним.

— Чого ти ходиш за мною?... — спитав
батько.

— Ні, я так, по газдівстві... —

— По газдівстві?! — передражнював его
Антін, блискаючи очима.

Але через хвилю він нахмарив брови і
сказав:

— Підємо до хати!

— Підємо! — відповів Данило і они ра-
зом вийшли до хати.

Тут Антін чотири рази перейшов ся по
комнаті, опісля станув, поглянув на Данила,
почім сів за стіл і знов поглянув на него, а
вкінці сказав, але голос его звучав вже не
злотно, а якось так прибито:

— Скажи мені, Данило, чи сином ти ме-
ні тепер, чи ні? га?

Данило не сів, а станувши біля стола
промовив виразним голосом, глядачи на бать-
ка з гори в долину:

— А скажіть, ви мені, тату — так оно
буде справедливіше — чи батьком ви мені
тепер, чи... смертним ворогом?

Антін немов би стрепенув ся і підняв на
него очі, а тоді побачив, що на лиці Дани-
ла пробивало ся горяче негодованє. А Данило
продовжав:

— Чи не смертний ворог? І чи не ворог
справді? Який же з вас батько, коли ви си-
нови, доброму синові, покірному, який через
ціле життя слова спротиву не сказав, ставте
поперед дороги в его любовній справі? З вас
старець, ви своє життя пережили, а з мене мо-
лодий чоловік, так в кого тут страта більше
болюча?... А що буде, коли я, як би ви звін-
чали ся з Івгою, а я пішов та утопив ся, не
переніс... Як вам тоді буде на світі жити і як
ви будете тішити ся любовю? га?

Антін не сказав на се нічого. Він став
блідий і заточуючи ся, вийшов з хати. Дани-
ло слів за ним, тому що, по его гадці, пі-
сля таких слів, сказаних від серця, чоловік не
в силі думати про сватів.

Антін вийшов з хати і неспішним, не-
рівним ходом пішов в напрямі загороди Ло-
бодихи. Ганна заходила ся на подвір'я біля
корита для свиний. Він запитав її:

— А мама в хаті?

Ганна поглянула на него з підозрінням.
І его голос і лице видали ся їй дивними.

— В хаті! — сказала скоро і дальше
вглубила ся в своє занятє з коритом.

В. Адамский Дивани. — Портieri. — Фіранки. — Стори. — Bonne femme. — Матерії мебльові.

Львів, Готель Жоржа

Ціни знижені.

дено нові вписи, про котрі „Діло“ у вчорашнім числі подає таку замітку новинку:

„Нові вписи в укр. гімназії в Перемишлі відбувались через три дні 17—19. с. м. під проводом інспектора д-ра Майхровича на основі вказівок Ради шкільної краю при асистії поліційного кордону. Відмовлено прийняти 12 ученикам з котрих всі, крім одного, мали зле поведене і злий поступ в першій півроці. Прийняті мусіли зложити таксу в квоті 3 кор. 20 с. (разом внесе се яких 1200 К, а придалась би така складка на „Рідну Школу“) та будуть мусіли відбутися опущені лекції а може рік шкільний буде продовжений. Сумна тота історія закінчилась отже ліпше, як зразу заносилось, позаяк звільнено учеників від складання нової оплати шкільної по 40 К, та прийнято деяких, які були зразу призначені на неприйняте. Неприйняті вносять прошене до Ради шкільної, щоб їм дозволила вписатися в інших гімназіях і є повна надія, що сей довід в найкоротшім часі одержать. Такий покищо пострейковий біляс. Не сумніваємося, що наша молодіж своїм поведенням у власнім добре зрозумілим інтересі не дасть більше властям нагоди до інтервенції, яка ще сумнішше могла би для неї скінчити ся.“

Народно-демокр. диванчик висловлює тепер жаль, що яких 1.200 К молодіж а зглядно є родичі приневолені заплатити, що придалось би на „Рідну Школу“, називає цілу подію „сумною історією“ радючи, що „ліпше закінчилась, як зразу заносилось“ і висловлює бажане, щоб „молодіж своїм поведенням у власнім добре зрозумілим інтересі“ не давала „більше властям нагоди до інтервенції, яка ще сумнішше могла би скінчити ся“.

Тут годить ся пригадати, яким то способом дійшло до тої „сумної історії“, хто довів до неї?

Виключене кандадата з львівської учат. семінарії і его самоубийство роздмухали ті самі темні духи, що громадять ся в „Чорній долі“, що втискають в руки молодіж автографовані, безвірні і розкладові відозви, брошури і часописи, що тягнуть її на край пропасти, ті самі темні духи роздмухали подію Чорній сфалшованім виміреної ему карі (начбег его виключено з усіх галицьких, а навіть з усіх австр. семінарій) до значія страшної, нечуваної події, в народно-демокр. і радикальних часописах, таку сфалшовану основу подали до запиту внесеного в державній раді пос. Дністрянським, а відтак (головно заходами секретаря Народ. Комітету) устроїли страйк шкільної молодіж, котрий в перемській філії довів до зневаги поважного професора.

Крім того сам похорон нещасного Чорній вихиснував пос. Трильовський в промові 28. марця в держ. раді, а пос. Цегельський в 16. числі на адресу „Діла“ і народно-демократичного сторонництва:

Антін вийшов в хату і сказав просто: — Слухай, Івго! Серце мое при тобі, се я правду говорю. А тільки побрати ся нам годі... — Чому так?

— Роздумовав я багато. Не яло ся, що би ми, люди старші, нашим молодим дітям перебивали щасливе на світі житє. Не яло ся!

Так рішучо і з таким глибоким пере-свідченням промовив се Антін, що Івга, все таке слабе сотворіне, нічого не могла ему відповісти і тільки глибоко зітхнула та витерла рукавом сорочки слези, які покотили ся. Очевидно, жаль було їй розставати ся з мрією про понове щастє, хотє она у всім годила ся з Антоном

Чи знаєти ви, чим оно кінчило ся? Ну, я думаю, що ви догадаєте ся. Ви вже готові сказати, що оно скінчило ся весілем Данила з Ганною...

Та вже скажу вам, що оно справді так і покінчило ся. Весіле було веселе. Веселили ся і Антін і Івга, а батюшка похвалав се вінчанє і всі похваляли.

Впрочім я повинен упередити вас, що про намір Антона, женити ся з Івгою, ніхто з поселян не дізнав ся і до сеї пори знають про се лише Антін, Івга, Данило і Ганна, батюшка та я і ось ще й ви дізнали ся.

с к и й, наспівний на сей похорон, на самім кладовищі, накликуючи до чинної пімсти молодіж проти віцепрезидента Ради шк. кр. і проти двох руских членів Ради шк. кр. до відплати за Чорній.

„Гром. Голос“, прибічний орган д-ра Трильовського сам наводить в ч. 16. отсі слова:

„Посол Трильовський на початку своєї промови, яку виголосив в парламенті в четвер дая 28. марця, дав вираз обуреню супроти поступованя галицьких шкільних властей, яке спричинило смерть бл. п. Петра Чорній. Він сказав між иншим... „Хто є винником того злочину? В першій мірі польський „міністер просвіти“ Дембовський. Коли ми довідали ся про сумний факт, дивували ся ми лише, чому той нещасливий Петро Чорній перед своєю смертю не увільнив руский край від того са-трапа“.

Народно-демокр. „Діло“, котрого одві-чальний редактор відіграв визначну роль в перем. подіях, котрого другий член редакції побіч пос. Цегельського виголосив дру-гу не менше „бесву промову“ на кладовищі, притиснене очевидно деякими своїми хлібо-давцями до стіни, кинуло ся відтак на д-ра Трильовського з такою заміткою:

„Окремеж слово належить ся при сій на-годі радикальному імпресарієви дру Трильов-ському. Надужитє парламентар-ної трибуни до пропагованя актів розпуки, до вбийства, ви-сказане ним в формі жалю, що пок. Чорній, поки наложив руку на своє житє, не застрелив віцепрезидента краю Ради шкільної, се ви-ступ наскрізь неполітичний. Ми розуміємо до-бре (!) акти розпуки, які серед нашої суспіль-ности, а передовсім серед української пере-слідуваної молодіж, час від часу повторюють ся, будь они звернені проти себе чи проти других. Ми розуміємо, ми їх виправдуємо (!), але ми не сьміємо їх пропагувати, не сьміємо з ними годити ся, не сьміємо будити зараз-ливих пристрасій, побуджувати, та ще серед молодіж, гістерій, якою она і так і без нас і, скажемо, проти нашої волі (?) зачинає при-мати ся. Пане Трильовський, скаменіть ся!“

Зовсім справедливо на се відповів „Гром. Голос“ в 16. числі на адресу „Діла“ і народно-демократичного сторонництва:

„Того самого дня, отій са-мій годні промовляв посол др. Це-гельський у Львові на похороні бл. п. Петра Чорній, з якої промови народовска га-зета „Діло“ зараз на другий день в п'ятицію подає слідуєчий уступ: „Досить тих розпу-ливих жертв, нехай від нині не сьміє на-ложити на себе руки ніхто, не продавши свого дорогого житя. За багато вже в нас пасивних демонстрацій, за дорого окуплюємо ми кож-дий крок на шляху нашого національного ви-зволєня; раз мусимо ми вже вступити на ин-шу успішнішу дорогу борби! (Не навело од-нак „Діло“, як пос. Цегельський поіменно на-зивав тих, з котрими треба поступити після его рецепти. — Ред. Русл.).

„Кождий признаєть, що і пос. Трильов-ський і пос. Цегельський висказали ту саму гад-ку, лиш иншими словами. Сю аналогію в обох промовах піднесла також польська газета „Czas“. Та коли „Діло“ в п'ятицію та промо-ва народовска „імпресарія“ д-ра Цегельського дуже подобала ся і оно хвалить її, як справ-ді бесву промову, яка торощила цілу систе-му, ведену польською радою шкільною“ — то те саме „Діло“ з понеділка називає виступ д-ра Трильовського в парламенті „наскрізь не-політичний“ і моралізує за те „радикального імпресарія“ точнісенько так, як свого часу митрополит Шептицький в церкві св. Юра мо-ралізував Руснів по вбийстві намісника По-тоцького а за що назвало було се саме „Діло“ Шептицького українським Валєвродом (зрад-ником)“.

З усього тут наведеного, виходить зовсім ясно, що те саме, що проповіде тайна „Чор-на Доля“, ті самі розкладові і нехристиянські оклики і погрози нею видавані, висилані ріж-ним людям, втикані в руки молодіж, голо-сать також народно-демократичні редактори і секретарі Народ. Комітету, голосать те саме рускі послї, представники руского народу, з котрих оден давав прилюдно слово чести і складав приречєне Владиці, що не тільки не буде виступати проти катол. Церкви, але бу-де боронити єї інтересів.

Питаємо ся тепер, чиж все те згідне з інтересами нашої Церкви, з основами нашої віри, з християнською етикою? Чи не є то найстрашніше нищенє рускої молодіж, сеї

будучини нашого народу? Питаємо ся тепер всеї рускої суспільности, всіх поважних на-родолюбів, усіх руских батьків і матерей, чи можуть і повинні они рівнодушно глядіти на таку роботу сих крайних живел, що пхають їх дітий у страшну пропасть, нищать їх будучи-ну, а з тим і будучину народу? Чи не крайна пора визволитися від тероризму і від проводу таких непокликаних проводирів і опікунів мо-лодежи і народу, що затроюють все наше на-родне житє? Руска суспільність повинна сха-менутися і зрозуміти свій обовязок, до якого она своїм сумлінням покликана супроти свого народу і положити кінєць такій дальшій де-моралізації і такому розстрєви і терориз-мови.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привидну-вати нам нових передплатників в кругах сво-їх знайомих.

Допись з Самбірщини.

(Радикальний рай в Берегах. — Читальня „Просвіти“).

(Конець).

Але ось: parturiunt montes et nascitur ridiculus mus! по таких громових забірках, ра-дикально-шумних кликах гдавав бись, читаль-ня трісне від натовпу членів, а то чую, п. секретар на зборах філії „Просвіти“ начили-ли цілих 12 членів „Читальні“ в Берегах; на-коли за сьвященника було пересічно коло 30 членів; а до філії „Просвіти“ належало до 15 членів в Берегах. І то має бути захвалюва-ний поступ в науці, просвіті, котру перед тим віра і „ціп“ мали тамувати?

Щож дивного, що д-ра Стахура, знаючи працю совісну, тиху о. Мельника в Берегах, куди ще, ако деппендент адвокатський в Сам-бора їздив з відчитами на вечірній музи-кально-декляматорській, зчудував ся на вид тої карикатури просвітної. Яко товариш о. Мель-ника прибавши ще в початку лютого сего ро-ку до Берегів до сегож у відвідини на про-шенє самих громадян деяких, устроїв д-ра Стахура довірочні збори в хаті господаря ч. Івана Кустрицького, де виказав єствовавє ріжних партій у нас: москвофільської, народ-но-демократичної, радикальної і нової хри-стіянсько-суспільної і предложив організації на основі народно-демократичної української партії, яко дотепер найдієльнішій.

Присутний на сих зборах о. Мельник, признав слушність розвою народно-демокра-тичної ідеї, однак на тлі християнським з ви-елімінованєм всяких живел радикальних, ко-трі підкопують повагу партії. Присутні госпо-дарі навіть зголосоли уділи партійного по-датку.

По двох тижнях від сих зборів, цілком незалежно від тихже, на заяву деяких паро-хіянь, котрим наскучили ся вічні ворогованя на Церкву, віру, Бога, заложив о. Мельник читальню парохіяльну під візванєм: „Св. Іва-на Богослова“, котрої цілє є доставити кни-жок в дуєї релігійно-моральнім і просвітно економічнім. І тота мізерна християнська читальня так роздратувала радикалів, що они ударили на тривогу устами свого речника на зборах філії „Просвіти“, начеб небезпека за-гибєли вже тут була над народом!

По виводах о. Мельника на сих зборах „Просвіти“ заявив п. д-ра Стахура, що п. Коберський ще не дістав з міністерства па-тенту на виключено радикальну цивілізацію, також заявив, що це незапроваджені вільно-думні шлябанти радикальні і вільно кождому їхати, куди ему захоче ся; також коли віль-но комусь завертати мужикови голову ради-кальними нїсєвітництвами, то чому невідільно о. Мельникови в своїй парохії протидіяти, як уважає відповідно для обставин?

Примітити також треба, що читальня о-снована тут давніше яко самостійна і була ведена в дуєї „Просвіти“ сьвященником. Зо-бори філії „Просвіти“ прийняли до відома ту відповідь, однак не кінєць справі; якийсь то непростимий гріх здавав ся зависнути на д-рі Стахурі, яко голові філії, за заснованє хри-стіянської читальні в Берегах. Виходить на по-говоріку: коваль провинив ся, а кравець пові-шено. Не той винуватий, хто сів роздор, хто радикальною киринею понижує повагу „Про-світи“ і викликає потребу „християнської

читальні“, — тільки сей, хто не узнає благо-датий радикальнєх. З почину отже виділу філії „Просвіти“ в Самборі о. Мельника з єго прихильниками, чи винновниками-парохіянами, запрошено на день 1. цвітня до Самбора для поясненя: що міг др. Стахура, голова фі-лії „Просвіти“ робити в Берегах, в часі тої критичної доби засновин якоїсь — вай ся проч каже — християнської читальні?

І буда би справа спокійно пояснила ся, коли би не демон завис над нею!

В часі розправи над сею справою в ко-мнаті Бєсїди входять на засіданє виділу фі-лії „Просвіти“ непростений п. Коберський. Го-лова „Просвіти“ др. Стахура і присутні виді-лові просять єго, аби опустив комнату і не спиняв ходу наради; він заявив, що не усту-пить. Др. Стахура перериває засіданє, котре оголошує яко тайне. І се не помагає! Др. Стахура вкінці запрошує виділових і учасни-ків до свого дому. Нічо з того! Nietzsche ка-же: пробосм! І тут слідує сумний інцидент: випрошенє непростеного гостя за...!

По тім intermezzo дальше серед розпра-ви що до мотивів завязаня читальні на хри-стіянській основі в Берегах, о. Мельник тол-кує присутним: ото маєте, панове, наглядний доказ: „чому?“ Коли тут в місті не знав упер-тий панок приличности серед інтелігентних осіб, то щож може сьвященник порадиити на селі, коли такий панок збентежить гурток лю-дий незрочих, на яких зборах? І дивуєте ся, панове з „Просвіти“, що сьвященник був при-неволений завязати Читальню, в котрій на під-ставі статута єсть прєсїдєтєлем має який такий голос і контролю над книжками в Чи-тальні? Дивно! від трєх літ бушує радика-лізм в селі і якось сего ніхто не видів, аж ось повстала місяць тому маленька Читальня парохіяльна і вже многих налякала! А які о-вочі видає радикалізм: пиятику, процеси, во-лочбу по судах, кривоприсяги, зчєзанє доку-ментів, конфіскату писем і часописів з по-чти! Пострах на селі. Також одного старшого чоловіка поважного старали ся переконати деякі людці з Берегів, що причиною радика-лізму єсть таки сам о. Мельник (хйба тому, що заваджає комусь в Берегах) і що деякі готові навіть перейти на латинське! Не гадайте, панове, що „деякі люди“ з Берегів так наївні, що маючі під боком о. Декана, Кон-систорію і властї, поперестали би на стра-шеню! А деж факти? То вже така девіза — радикальна: чорнити сьміло! Впрочім, як ви-диммо цілком послїдовно: з радикалізму до індеферентизму, а звідти на латинське або на православє, а де напє Україна?

Серед теперішних обставин видимо ча-сом, що деякі люди, котрі називають ся хри-стіянами, не дуже то дали би ся розпінати за Христа; і треба поставити собі питає: чи може найти ся одиниця, котра би без підсу-наня їй всяких „клерикальних“ і політичних, хотїйби християнсько-суспільних поглядів мо-гла і хотїла терпіти і служити для ідеї Хри-ста бодай по часті по своїй змозі?!!

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійсько-турецка війна. Італійська фльота кружляє по грецькій архіпелєгу, появляє ся на ріжних точках і ненадібно зникає. Вчєра бачили єї раз біля острова Родос, опісля коло Тенедос, а чаконєць два пандирняки бомбар-дували маленьке містечко Лячату, на азій-ськїм березі, недалеко Чєсми, на захід від Смирни. Знищили там кілька будівель і ра-діо-телеграфічну стацію в Макрі, а опісля від-чалили. Турки думають, що італійська фльота приготує якусь несподіванку, тому укріплю-ють безнастанно цілу околицю Солуна. Порта оголошує, що не отворить Дарданелів, доки італійська фльота буде на архіпелєгу, однак буде перепускала кождої днини торговельні кораблі під доглядом своїх моряків.

Замкненє Дарданелів викликало багато клопотів. Поверх 50 пароходів стоїть в порті Царгороду. Особовий, товаровий і почтовий рух в застої. Роблять ся заходи, щоб сей рух відправити иншими дорогами. Зелєзничі то-вариства обіцяли поміч в перевозі збіжя. Цар-городські властї приготувляють ся до зара-дження дорожні і середнякам поживи. На тор-зі в Царгороді лежить около 90.000 мішків муки. По причині здержаня комунікацій з Три-

естом на цукрові торі замітне сильне обниження цін. В Херсоні над Доном запанувала на біржі паніка з причини замкнення Дарданелів. Експортери здержали вивіз збіжжя; ві всіх портових містах Чорного моря остали портові робітники без заняття. Здає ся, що сей переходовий застій на збіжжіві торі спричинить руїну і банкрутство багатьох фірм.

По найновішій виставці появилося 8 італійських кораблів біля острова Хіос і дало 4-годинний речині до задачі, грозючи в протинім случаю бомбардуванем.

Ворохобня в Мароні потягла за собою багато жертв. Полягло 15 офіцерів і 40 жовнірів французьких, а крім того 4 офіцерів і 5 жовнірів тяжко поранено. З цивільних осіб замордовано 13 Французів і около 50 жидів. Між убитими є також звітник „Matin-a“ Прінго, его жінка і військовий переводчик Ренан, які в хвилі вибуху ворохобні сиділи супокійно при сніданню.

Безпосередню причиною ворохобні має бути ось що: 4 жовнірів явилось дня 17. с. м. у султана, щоби пожалувати ся перед ним ва якісь покривдження. Султан велів їм зберести супокій. Мимо сего не послушавши они султана, лише піднесли проти капітана бунт, який скоро поширив ся між їх одновірцями. Товпа заатакувала дома Французів. Ворохобники поводили ся по варварски з Европійцями, що дістали ся в їх руки; відтіяти голови і внутренности обносили они на жердках улицями міста. Аж над вечером можна було европійські дома освободити від облягаючих.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Антип; римо-кат.: Григорія. — В четвер: руско-кат.: Василя еп.; римо-кат.: Марка еп.

— **Нові великі податки.** Головний референт податкових предлог в ос. Штайнвендер виготовив реферат, в яким предкладає ще більше підвишене податків предлогів правительством і заведе нових. Підвишене податків після внесення пос. Штайнвендера, буде виносити річно коло 60 мільонів корон понад податки, які предкладає правительство. Між іншими пропонує п. Шт. більше підвишене податку від дивіденд і тантисем, підвишене кавалерського податку, від паперів на біржі і видавання нових акцій і підвищення судових належитостей. Зате предкладає п. Шт. підвишене суми призначеної на справи державні, котрі мають одержати з горівчаного податку, після его предлоги, що найменше 60 міль. корон. З того 28 і пів мільона мають бути призначені на школи і на санітарні цілі країв, розділені після ключа населення. До того предкладає ще п. Шт. на державні цілі часті з податку цукрового і ґрунтового.

— **Недуга Сьв. Отця.** Останніми часами поширено вісти, що Сьв. Отець поважно хорий, а іменню помітний у Него значний упадок сил.

— **Ще про радикальну культуру.** Від о. Я. Левицького одержуємо до поміщення отсе писмо: В своїй дописі під повисшим заголовком („Руслан“ ч. 84) говорять Вп. о. І. Стефанчук про радикальну брошуру „Хлопська Читанка“ з р. 1907, видану в Чернівцях, в якій міститься також „Оповідане з середньовічної історії“ з моїм повним підписом як перекладником того оповідання. Згадуючи про сей куріоз, пише Вп. о. І. Стефанчук далі: „Я цікавий, що о. Ярослав Левицький на то?“ — Пригадую отже Вп. о. І. Стефанчукові, що я ще в р. 1907, зараз по появі повисшої брошури, заявив був публічно в „Ділі“, „Руслані“, „Ниві“ і „Основі“, що того оповідання я не перекладав, а видавництвом „Громада“ не стояв в ніяких зносинах, ані взагалі в радикальних писеммах ніколи нічого не поміщував. Видавець „Громади“ Козак Невмирака (по моїм інформаціям має се бути п. Др. Кирило Трильовський), пімстив ся в такий спосіб на мені, як на редакторі неприязного собі тодішнього тижневника „Основа“. В своїй заяві на надужити мого імені в радикальній брошурі і ще під таким оповіданем, заповів я був, що удаюся з сею справою на судову дорогу. Порадившись однак з адвокатом (Вп. п. др. Ст. Федаком) запевнив я яких небудь судових кроків, бо се не довело би до жадної цілі з о-

гляду на етичну вартість видавців „Хлопської Читанки“. — *св. Я. Левицький.*

— **50-літє буковинського сойму.** Дня 6. с. м. минуло 50 літ від скликання першого буковинського сойму. Нарада першого буковинського сойму відбували ся в ратушеві салі під проводом православ. архієп. Гакмана, котрий був першим маршалком Буковини. Заступником краєвого маршалка був Едв. бар. Гормузаки. З курії сільських громад були тоді послани: Ол. Фошка, Ад. Яворський, Гр. Іліюц, Ів. Карча, Ант. Ковах, Юр. Турецкий і повітові начальники: Мих. Патеї, Йос. Прокопович, Вікт. Тустановський, Ів. Войнарович і Ник. Захарієвич. Послами з курії більшої посілости були: о. Теоф. Бенделя, Юр. Фльондор, Кришт. Якубович, проф. Конст. Попович, Стеф. Айвас, Ал. бар. Петріно, Як. Петрович, Ал. Попович, Як. Симонович, Ал. бар. Василько-Серецький. Послами з міста Черновець були др. Йос. Фехнер і Юр. бар. Гормузаки. З курії міст були вибрані послани: радник Двора Мікулі, радник Л. Ісеческул і нотар Принкул.

— **По катастрофі „Titanic-a“.** В справі страшної катастрофи веде ся в Лондоні строгіє слідство. Провід обняв лорд Морсей, б. предсідник адміральського відділу найв. трибуналу з повновластю переслухання свідків, ементуально також в Зед. Державах. „White Star Line“ заявила, що віддає залогом до диспозиції слідства. Підчас катастрофи відбували ся завазати бої і торги о жите. Перед слідчою комісією в Новім Йорці зізнав оден молодий Ірландець Кормік, що коли „Titanic“ почав тонути, він скочив в воду і доплив до ратункового човна, але залогом човна его відопхнула. Те саме стрінуло его при другім човні, аж вкінці дві молоді Ірландки втягнули его до човна.

По Лондоні знов розійшла ся чутка, що оден американський мільонер перекупив підчас катастрофи кількох тонників, щоби виратували его, его жінку, дитину і лікаря. І в дійсності одержав сей мільонер для згаданих осіб оден ратунковий човно. Цілу справу зрадив оден тонник, котрий одержав лише 100 марок і не був вдоволеній винагородою.

До „Daily Telegraph“ в Лондоні доносять з Н. Йорка про останні хвилі капітана Сміта таке: Тонник, котрий в хвилі затоплення корабля стояв на помості коло капітана Сміта, зізнав, що коли спущено на воду останнє човно, капітан, що стояв вже по коліна в воді, закликав до моряків: „Хлопці, сповнилисьте свій обовязок, нічого вже від вас не жадаю, тепер нехай кождий дбає про себе! Господь з вами!“ Опісля капітан взяв на руки плачущу дитину, що стояла біля него і скочив до води. Ірландець Кормік потвердив ті зізнання і додав, що капітан Сміт умістив ще дитину на човні, сам однак не хотів до човна всідати.

З Лондона доносять, що за допомоговий фонд для родин оставших по жертвах катастрофи „Titanic-a“ виносить вже 100.000 фунтів штерлінгів. З сего 95.000 фунт. штерл. зібрано в Лондоні.

В місці затоплення „Titanic-a“ море є глибоке на 3.000 м. (3 км.), отже видобуте корабля з 200-мільоновим скарбом, який на ній находив ся, є виключене.

— **Хто бере при купні купон Р. Т. П.,** спонукує купця до зложеня малої жертви на цілі Товариства.

— **„Умономрачене“ у чорносотенців.** Дневники „Новое Время“ лучила ся перед кількома днями забавна похибка. Доносячи в телеграмі з Лондону про отвертий лист ґр. Бобринського, поміщений в „Times-і“, з причини подібности его назвиска з назвиском намісника Галичини д-ра Бобжинського видрукував статю „намісника Бобжинського про переслідуванє православних Росіяни в Галичині“.

— **Жертва Сяну.** З Перемишля доносять: В неділю дня 21. с. м. в саме полудне вїхав до Сяну, щоби напоїти коняй двірський візник з села Гуречка Мих. Колодій. На возі находив ся крім него син властителя того села 12-літній Абр. Грінспан. Коли лише коні вїшли до ріки, почали тонути, а потягнені тягаром воза, пішли на дно разом з візником і сином властителя Гуречка. Се все діяло ся в очах прохожих. По хвилі виринув на поверхню води поталаючий хлопець і его виратовано при помочи жердки. На ратунку прибула сейчас пожарна сторожа. О кількадесять метрів пониже найдено по пів години тіло візника М. Колодія. Сидів він на возі, окрутивши собі

на руки поводі. В такий поставі заскочила его смерть. Оставив він сиротами пятеро дітей.

— **Вибух в шпиталі.** З Перемишля доносять: В тутешнім шпиталі на відділі стерилізованя бандажів вибухла дня 16. с. м. нафтова машинка, при чім тяжко попарив ся дозорець Ів. Бень. Огонь загашено зараз при помочи пожарної сторожі, мимо того таки згоріло багато річий і бандажів.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів Р. Т. П. і уживаня товарів з маркою Р. Т. П.

— **Число населеня у Львові.** Число населеня виносило в лютні 211.245, случаів смерти було 397, а уродин 497. Роди смерти були: на шкарлатину померло 3, на коклюш 2, на дифтерію 5, на грузлявку легких 64, на грузлявку мозку 18, на грузлявку інших органів 12, на новотвори 16, на удар серця 6, на недугу серця 47, на запаленє легких 61, а на звичайну старість 52.

— **Проти гри в копаного мяча.** З Монахова доносять, що власти шкільні в Баварії видали розпорядок, яким забороняє ся ученикам грати в копаного мяча; взагалі усуває ся ту гру з многих шкільних спортів. Мотивом тої заборони є небезпека, на яку ся гра наражує своїх учасників.

— **Із переписи жидів.** Після останньої переписи населеня в минульшій році мешкало в Новім Йорку 906.000 жидів, або два рази більше, ніж їх числив Єрусалим в найславніших часах. Поверх 600.000 жидів походило з Росії. Від 1881 до 1911 року 1.400.000 жидівських емігрантів прибуло до Зєдинених Держав лише через порт в Новім Йорку. На жаль від нас, з Галичини, так мало забирає ся жидів за океан, що мусимо завидувати краям, де їх еміграція прибрала ще більші розміри.

— **Хто уживає товарів з маркою Р. Т. П.,** починає ся до піднесеня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Динамітовий замах в театрі.** З Севілі доносять до Парижа, що в тамошнім театрі якийсь анархіст підчас представлення доконав динамітового замаху. Одна особа заснула, 20 тяжко покалічених. Публіка кинула ся товною до виходів, причім покалічило ся знова кілька осіб. Винувника арештовано.

— **Заговор на короля.** З Банґконка доносять до Марсильї, що відкрито там великий заговор на жите сямського короля, котрого хотіли заговорники убити, щоби завести республіку. Доси арештовано около 60 заговорників, переважно молодих офіцерів.

Оповідки.

— **З ц. к. акад. гімназії у Львові.** Матуральний письменний іспит в тут. заведеню для учасників заведеня, приватистів і екстерністів розвічне ся в поведілок дня 13. мая с. р. о 8. год. рано, а устний дня 1. червця 1912. Ц. к. директор: *Іл. Кокорудз.*

— **Устні іспити зрілости** значнуть ся в літнім речинці 1912. р. в гімназіях: В Бродях 10. червця, в Бережанах 10. червця, в Бучачі 14. червця, в Дрогобичі 10. червця, в Ярославі 22. червця, в польс. гімн. в Коломиї 13. черв., в рус. гімн. в Коломиї 14. черв., в акад. гімн. у Львові в голов. зав. 1. черв., в філії 1. черв., в П. гімн. у Львові 1. черв., в П. (Франц Йосифа) у Львові 1. черв., в IV. гімн. в голов. 10. черв., в філії IV. гімн. 1. черв., в V. гімн. у Львові 17. черв., в VI. гімн. 1. черв., в VII. гімн. у Львові в гол. 10. черв., в філії 14. черв., в VIII. гімн. у Львові 14. черв., в I. гімн. в Новім Санчу 3. черв., в П. гімн. в Новім Санчу 3. червця, в польс. гімн. в Перемишлі 10. черв., в русій гімн. в Перемишлі 1. черв., в гімн. на Засяві в Перемишлі 24. черв., в гімн. в Самборі в гол. 17. черв., в філії 11. черв., в гімн. в Сяноці 13. черв., в I. польс. гімн. в Станіславові 3. черв., в III. польс. гімн. в Станіславові 3. черв., в гімн. в Стрию в гол. 31. мая, в філії 1. черв., в польс. гімн. в Тернополі 3. черв., в руск. гімн. в Тернополі 14. черв., в III. польс. гімн. в Терн. 18. черв., в гімн. в Золочеві 1. червця.

В реальних школах: В Ярославі 11. червця, в I. у Львові 1. червця, в II. у Львові 1. черв., в Снятині 11. черв., в Станіславові 11. черв., в Тернополі 3. червця.

Наука, умілість і письменство.

— **Дещо про український народний театр.** З Буковини пишуть нам: Свого часу — як ще український театр гостив у Львові — можна було читати по часописах про него не дуже то добрі осуди. Нарікано як на артистичне введєнє поодиноких драм, так і на самий репертуар. Так пр. поминено було майже зовсім нашого найбільшого драматурга І. Тобилича. За то виставлявано всякі інші не наші драми. Не маємо нічого проти того, щоби дирекція брала до репертуару і дещо з чужого, але в першій мірі є її обовязком плекати своє а то ще тим більше, коли театр називає ся „народний“. І думало ся, що дирекція зверне вже більшу увагу на репертуар. А тимчасом бачимо, що укр. драми таки дальше починають чим раз менше являти ся на сцені „народного“ театру і то навіть там, де они робили би більше заінтересованє, як інші ненародні драми. Так пр. гостить тепер український народний театр в Чернівцях. На 16 представлень, які доси дав, є лише 6 українських. Прочі — се драми з жидівського або з німецького, які публіка мала нагоду бачити в ориґиналі в німецькій або жидівській театрі. І нащо властиво назви „український народний театр“, коли в ній грає ся майже лише жидівські і німецькі штуки? Або знов се: тому що тепер приїхав до Черновець румунський оперетковий театр, де дає 8 вистав — укр. театр був приневолений перервати свої вистави на тиждень. Тому оголосив на сей тиждень гостинні вистави в Сереті, Радівцях і Сучаві. А який репертуар? Отже: „Циганська любов“, „Запорожець за Дунаєм“ з „Вечерниціми“ і „Жидівка“. На три вистави в одній місцевості, дає укр. „народний“ театр одну укр. народну репертуару, от хоч би яку будь картину сільського побуту, якою можна би було показати чужинцям жите народа, его почування, его ношу, его звичаї і т. п.? Чужинцям, кажу, бо Сучава пр. вже чисто румунська околиця. Ну, але щож? Годі виставляти якихось „Чорноморців“ або якусь там „Наталку“ або „Марусю“, або „Гриця“, на які може трохи менше приїде публіки (певне жидівської) як на „Жидівку“ або „Циганську любов“. А також годі вимагати від дирекції, щоби она плекала і тримала на височині українську штуку, коли она має щось инше на цілі, як плеканє української штуки.

В. М.

Телеграми

з дня 23. цвітня.

Будапешт. (ТКБ). Вчєра нараджував ся міністер-предсідник Лукач череа дві год. з Ю. Юстом.

Солунь. (ТКБ). Через доповненє мін замкнено доїзд до пристані в просторі 3 км., також доїзд зі сторони суші є строго заборонений. Торговельні кораблі, під проводом моряка, можуть причалювати до пристані звисною дорогою.

Лондон. (ТКБ). Міністер торговлі Букстон заявив в низній палаті, що слідство в справі „Titanic-a“ треба передати одному з найзнаменитших правників.

Штотгольм. (ТКБ). Стан здоровля Штріндберґа погіршив ся. Лікарі думають перевести нову операцію.

Надіслане.

(За сю рубрику Редакція не відповідає).

Пляни на церкві, дома парохіяльні і народні вконує бюро архітекта

Василя Нагірного

у Львові
ул. На Скалці ч. 3
Ринок ч. 36.

Достарчаємо матеріяли будівельні як дахівку, плити враз з уложенєм, етерніт, папу і т. д

Др. Мирон Вахнянин

буде ординувати від дня 1. мая с. р.
в Карльсбаді,
Haus „Goldener Löwe“
напроти „Kurhaus-y“.

Літопис села Несторівці (в Зборівщині).

Написав о. Іполит Барейський
б. приходник сего села.

(Дальше).

Лука Комарницький мав рідних братів. Вірогідно мали вони троха свого гроша, а впродовж жили вони в ласки Луки. Один з них є під роком 1795 на Євангелію тутешнім підписаний: „Felix Komarnicki“. Де і коли помер, не звісно. О другім в метриці померших під роком 1818 парох Ярославич і завідаєтель Несторівця Георгій Михалевич зробив таку записку: „Die 21. Junii 1806 mortuus est M. D. Nicolaus Komarnicki Cześnik germanus frater J. Domini Lucae Comitis in Zloczów Komarnicki“. Чи тут також похоронений, незвісно. А може то єго, а не Луки серце знаходиться під великим престолом похоронене в скляній і глиняній урні?

V. Характеристика села.

а) в загальному огляді.

Село взагалі є розложене красно для ока і приємно для здоров'я. А що забудоване не стиснено, але просторо і лежить не на мокро-винах, але на сухім місці, ддятого слабости взагалі а особливо епідемічні хвороби не мають тут великого приступу. На холеру, котра по-слідній раз в р. 1872 в околиці і сусідних селах наоколо досить ярко лютила ся, не по-мер тут ніхто, ані навіть не хорував. Село розтягає ся у підвіжж двох гір, переділених вузьенькою долиною, котрою перепливає ма-ленька річка, що має свій жерельний початок на західно-північній кінці села і впливає до Серету за Глубичком коло так званого черво-ного мосту побіч залізничі, що веде до Тер-нополя. Вода тутешня, хотія троха вапниста, єсть при самім жерелі чиста і здорова, а на-віть і в самій ріці до ужитку придатна. Річ-ка при більших дощах сильно взбирає, бо многі глибокі і довгі долини провадять свої дожджіві спливи до Несторівця. Понад село вистають зі всіх сторін досить високі і стрі-мі горби так що оно в узенькій котлині мало що не зовсім сховане і до недавна ще, коли єго з усіх боків крім південної сторони о-кружали ліси, в зимі від снігових завій а в літі від смалких посушних вітрів було цілком захоронене.

б) в географічній, геогностичній і кліматич-ній огляді.

Хотія село лежить в долині, ґрунти єго мають однак високе положення, о чім і оком перекопати ся можна, виїхавши за село в котру небудь сторону. Для того і клімат ту-тейший єсть острійший, в зимі студеніший а в літі бурнійший. О мило звідси віддалену Озерну, називає нарід „Зимна Озерна“. О три милі тільки віддалений Тернопіль робить о 2 неділі борше весняні засіви, а так і живає має борше. Землеплодам тут марцева смото-лоха, або літна суховія дає ся дуже в знаки. Земля взагалі єсть урожайна і що до змісту свого гумусового не уступає найуроджайніш-шим родам землі, не достає їй тільки доста-точної кількості так званої кремінки, через що кожда трохи лучша пашня вилягає, не маючи в неклеїкій, порховатій землі коренем сильної остої. Потребує доброї управи і часто-го навозу, бо плодоносна верства для горбова-того положення борше як на рівнинах спо-локує ся. Ґрунт взагалі єсть сухий, на толоках і пасовиських видах для худоби хотія скудну, але здорову і поживну пашу, родить кожду пашню навіть і пшеницю часами на зерно дуже красну, бо земля всюда єсть глинкава-та. Літа мокрі є тут для землеплодів прият-нійші як посушні. Взагалі однак видаток з пашні єсть середній і мірний як на солону так і на зерно. Городнина звичайно не удає ся, родить ся о тільки, о скільки вистає на домову потребу. Морква удає ся що до смаку прегарна, так, що можна би звідси посилати її на всі вистави світові. Видно, що ґрунт глинкаватий і сухий для неї дуже придатний. Лени удають ся також красні так, що декотрі тутешні люди більше лень як конопель засі-вають. Але все, щоби було удалим, потребує на весні вчасного засіву, бо вітри борзо вису-шують землю, котра і так має мало природ-ної вогкості. Ґрунт несторівський крім жо-втої і білої глини, має також пісок місцями, розуміє ся, не на верхні землі, також камінь

ріжного рода: найбільше вапнистий, потім твер-дий, скаловатий, на кінець і м'який піско-вець придатний до отесування. Води єсть також доволі, хотія властиво крім загаданого жере-ла за селом і кількох цимброваних криниць в селі, більше на цілім обшарі нема текучої води. Можна би однак добути легко, бо і без того сама добувала ся часами в різних міс-цях н. п. за Бенедиком, за дубами, в липах або, як називають, під соснами. Єсть також жерелце на границі від Чернихівських ґрунтів, котрого воду особливо пасічники цінять високо в причини, що єї жерело лежить на границі, а потім що плине на північ. Ті дві обставини після знахорів мають впливати дуже хоєнно на розмножок пасіки, коли ся пчолі напоїть-ся звідтам принесеною водою перед сходом сонця так, щоби ніхто не видів. Плячки знову на тій воді в той сам спосіб як для пчіл, але не в начинню яким, тільки в роті принесеній, зроблені і на Стрітені спечені, мають дуже помагати людям від кольки а особливо жен-щинам на плодність і легкий по-рід. Як ту воду з жерела граничного про-столюде несторівське уважає дуже спасен-ною, так противно вода, що добуває ся ча-сто зпід гори за Бенедиком, має бути дуже шкідлива, а то з тої причини, що она плине против води т. є тої, котра приходить з часто загаданого жерела, званого „за Крисьчиши-ним“. І дійсно оно так єсть. Се шкідливе жерело тутешні люди, скоро йно вода з него добуде ся, зараз затарасовують. Що до садовни-ни, то в Несторівцях нема таких городів, ко-трі би на назване садів заслуговували. У деко-трих тільки газдів можна подібати дерева о-вочеві і то тільки найчастіше дерева виш-неві і черешневі. Зато багато у Несторівчан овалового і будівляного дерева. Село бо окру-жене було доокола самими лісами. Одна тільки сторона південна не мала ліса і була отверта. І так зараз за окопами села від східно-північної сторони простирив ся ліс зва-ний „гай“ по обох боках дороги до Залозець. Рештину того для села многоцінного ліса, що хоронив єго від північних вітрів, в році 1869 зовсім вирубаю. Половину одну з тої просторо-ни в тімже самім році обернено на орне поле, другу на сіножать, котра пізнійше міс-цями поросла корчами. В тій самій східній стороні єсть інший ліс, званий „гай від Чер-нихова“, в котрім знаходиться ся найрозмаїтша деревина. Від границі Носовецької ще до року 1870 стояли рештину ліса званого „Петрів гай“. Нині єсть там пасовишко. На північній стороні о одні гони від села, по обох боках дороги на Скнишину, був рідкий ліс, що слу-жив инюгді яко спільне громадї і дворови па-совишко. Наслідком в р. 1868 перепровадженої доброохотної угоди межі двором і громадою, після кількадесяти літнього спору о власність 400 моргів ліса, половина з того об'єму, до котрого входив помянутий ліс на пасовишко уживаний, громадї відступлено. Громада ґрунт той зорала і обернула на поле. На західній стороні єсть інший ліс званий „дубами“. Про-тягає ся від Сервиричного або Скнишинецько-го ліса попід Білковецьку границю здовж до ерекционального гайку, з котрого від року 1856 єсть зарослий ледве морґ молодими дуб-чаками, а решту просторона, кільканайцять моргів, в різних часах поступенно вирубано і обернено на орне поле. В тій самій західній стороні близше села єсть ще кавалок ліса званого „денковим гаем“, а за ним в продов-женю „Костишин гай“, котрий в 1868 виру-бано і обернено на орне поле. На тій просторо-ни в тімже році вибудовано фільварок і з полем до 200 моргів властитель Несторівець в посесию винайняв жидови. На південно за-хідній стороні стоїть до нині в цілости ще так званий „Чернецький гай“, перед котрим простягають ся орні поля звані „під соснами“ ддятого, що колись там був сосновий ліс, з котрого однак тепер уже ані сліду. Кілька-морговий липовий гайок, котрий до нині сто-їть, означає місце, побіч котрого знаходив ся помянутий ліс. — З тих всіх лісів обійма-ючих до яких 1.000 моргів, претендувала собі громада, як уже в горі сказано, менше біль-ше 400 моргів на тій підставі, що колись просторонь таж була єї власністю. Коли би уже й не було інших документів, доказуючих справедливість тої претенсії, то вже самі на-зви поодиноких лісів, в горі наведені доста-точно вказують, що они належали до пооди-ноких членів громади, а не до двора.

(Дальше буде).

Оголошене

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ в спра-ві вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючи ся на попередні оголошеня в сій справі подаємо до прилюдної відомости, що дальші виборчі збори членів Тowa-риства взаїмних обезпечень „Дністер“ в цілі вибору відпоручників на Загальні Збори тож Товариства відбудуть ся, як слідує:

в Бурштині дня 30. цвѣтня с. р. в вісторок о год. 12 в пол. в читальні „Про-світи“ під проводом п. Карпа Коритка в мі-сці в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Бурштин;

в Кіцмани дня 1. мая с. р. в середу о год. 12. в пол. в салі уряду громадского під проводом місцевого п. Котара п. Е. Стрий-ского в цілі вибору 1 відпоручника із судо-вого повіту Кіцмань;

в Немірові дня 2. мая с. р. в че-твер о год. 12. в пол. в читальні „Просвіти“ під проводом місцевого пароха о. Івана Ки-пріяна в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повіту Немірів;

в Судовій Вишні дня 1. мая с. р. в середу о год. 12. в пол. в читальні „Про-світи“ під проводом місцевого пароха о. Ва-силя Ковдрацького в цілі вибору 2 відпоруч-ників із суд. повіту Судова Вишня;

в Кутах дня 29. цвѣтня с. р. в поне-ділок о год. 12. в пол. в салі Альтера Ште-нера під проводом місцевого пароха о. радн. Володимира Стефановича в цілі вибору 1 від-поручника із суд. повіту Кут;

в Тлустім дня 2. мая с. р. в четвер о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом місцевого пароха о. Теодозія Курпяка в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту Тлусте;

в Косові дня 28. цвѣтня с. р. в не-ділю о год. 1. по пол. в салі „Народного До-му“ під проводом місцевого ц. к. судії д-ра Петра Рондяка в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повітів Косів і Жабє;

в Болшівцях дня 29. цвѣтня с. р. в понеділок о год. 12. в пол. в салі „Народ-ного Дому“ під проводом місцевого ц. к. почт-майстра п. Йосифа Яновського в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту Болшівці;

в Глинянах дня 30. цвѣтня с. р. в неділю о год. 4. по пол. в салі магістрату під проводом місцевого посадика п. Андрея Балтаровича в цілі вибору 3 відпоручників із судового повіту Глинян;

в Отині дня 30. цвѣтня с. р. в вто-рок о год. 2. по пол. в читальні общества ім. Качковського під проводом місцевого свяще-ника о. Івана Маркевича в цілі вибору 2 від-поручників із суд. повіту Отиня;

в Лежайску дня 30. цвѣтня с. р. в віторник о год. 12. в пол. в читальні „Про-світи“ під проводом місцевого пароха о. Іва-на Карпевица в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повітів Лежайск, Переворск, Улянів, Рятів і цілої решти західної Галичини, необ-нятої іншими виборчими округами;

в Любачеві дня 28. цвѣтня с. р. в неділю о год. 12. в пол. в салі „Рускої Бесі-ди“ під проводом місцевого ц. к. геометра п. Василя Михальчишина в цілі вибору 3 відпо-ручників із суд. повіту Любачів;

в Дрогобичі дня 29. цвѣтня с. р. в понеділок о год. 1. по пол. в салі „Руско-го Касина“ в „Народнім Домі“ під проводом місцевого ц. к. судії п. Володимира Кобрини в цілі вибору 4 відпоручників із суд. повіту Дрогобич;

в Бродях дня 29. цвѣтня с. р. в по-неділок о год. 2. по пол. в салі тов. „Основа“ в домі „Самопомочи“ під проводом місцевого пароха о. декана Анатолія Долинського в цілі вибору 5 відпоручників із судового повіту Броди.

Дальші виборчі збори будуть оголошені в найближшій часі.

На кінець подає ся до прилюдної відо-мости, що вибори відпоручників доконані на виборчих зборах в дни 15. цвѣтня в Сока-лі зносить ся яко неважні з причини незбере-ження приписаних статуту формальностей і в цілі переведення повного вибору відпоруч-ників із судового повіту Сокаль будуть роз-писані нові виборчі збори.

Дирекція

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“.

Історія України-Руси

з образами, рисунками і картами,
Написав Микола Аркас.

Друге видане, Краків, 1912. — Накладом Оль-ги Аркасової. Сторін 424.

Ціна книжки на тоншій папері 6 К 50 сот.
в Книгарні Наукового Тов. ім. Шевченка
у Львові, Ринок 10.

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20. — Станіславів, ул. Смольки 1,
Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних
річий. — Злучила найлучших артистів для ви-
готовлення іконостасів, престолів, кивотів і др.
Приймає у Львові золочені чаші і всякі напрямки.
Зєднала досі загальні прив'язки.

366(80сс)

Асекуруйте своє майно від огню

в „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страсти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль-ки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи-стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко-ди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцін-телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3.353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою опла-тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Церковна Штука

Торговля дієцезальна в Станіславові

має на складі церковне і столове сьвітло, бого-служебне гварантоване вино, знаменні вина угорські і австрійські, так столові як і витравні; добірні фелони, хоругви, плащаниці, чаші мон-странції, ліхтарі, павуки, хрести, євангелія, всі-лякі книги і всі знаряди та прибори церковні.

У своїх власних робітнях

виробляє і направляє церковні і металеві рі-чи. Приймаєт ся до огневого позолочення ча-ші, монстранції і т. п.

Ціни умірковані.

Чистий зиск призначений на „Дім си-ріт“ і на удержанє українських шкіл: школи народної і виділової ім. М. Шашкевича, семі-нарії учительської і гімназії.

Для уникнення навалу перед надходячими Сьвятами просить ся о вчасні замовленя.

Звертаємо особливу увагу на наше най-ліпше сьвітло і вино, на його гуртовну і де-тайльну продажу.

ПИСАННЯ
на
МАШИНІ

Першорядна
ШКОЛА
Хорберт Єрліх Львів, площа Смольки 4.
Склад машин до писаня і американських
уладжень бюрових.

(40—50)

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТЕР і СИНІ

МОДНІ КАПЕЛЮХИ
Львів
ул. Академічна ч. 10.

(30)